

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Asiaticae Historiae Societatis Iesv Pars ...

Libris Quatuor Comprehensa: Vbi praeter res gestas à Patribus Societatis Iesv in conversione Sinarum, Cocincinae, & Tunchini Regnorum nihil omittitur eorum, quae possunt liberali placere Lectorum curiositati

Bartoli, Daniello

Lvgdvni, 1670

34. Timet Daemon Christ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10757

enim femina iniecit dubitationem æquè pronum esse suos Bonzios secum falli, vt cum suo coniuge Doctores magni Occidentis: esto, illi numero vincerent, sed isti doctrina, & sapientia, dùmque ista inuicem committens, & secum litigans extricare se tam graui ex dubio non valet, modum eius soluendi quod pessimum potuit pro optimo legit; idola conuincit ac ne Dij quorum agebatur causa, sibi mendacio cauerent, sic ab iis quaesuit explicandæ viam dubitationis, vt nescirent responsum qua de re eederent. Vtitatum est Sinis oracula dæmonum scitari, & reddi vt cuius libuerit voce quidem aut nullo apparente formata in aëre; aut in ore arreptitij consulentis; scripto autem, suspensio penicillo quem prius tinxerint, & subiecta charta cui dæmon penicillum ducens responsum inseribit postquam veneficus incantamenti artifex, verba solennia præfatus fuerit. Et narrabat Doctor Michaël mirum visu, sæpè inter amicos versatum dùm alius alia penicillo pendente quaeritaret & acciperet responsa; accedente se propiùs, penicillum stetit immobile, nec vlla venefici cantione ad perficiendum responsum cogi dæmonem potuisse, iustum autem à se in cæpto pergere illudque absoluere, obtemperasse illi & penicillum mouisse. Semel quoque ab se diuino compulsus imperio dicere, cur præsentem se siceret muta manu, & callus viribus? aliàs de secta idolorum quid esset sentiendum, ad primum scripto respondisse coacti silentij hanc esse causam quod quòd esset Christianus, ad secundum idololatriam præter mendacium nihil esse. Ergo prudens mulier certum sibi volens oraculum in quo deinceps conquiesceret animus, desineretque in perpetuum v. cillare chartam inseribit syllabis duabus Ciu, & Tæ. Illa Dominum (cæli nempe) qua Sinæ Christianorum Deum, ista qua significant idola; mandat seruo fideli clam pergat ad famosissimum illic mantem, spiritum idoli nominatissimi per eum interroget, singulare ad singulas syllabas & distinctum oraculum exprimat, sintque responsa etiammodi vt iunctis sententiis omni se in posterum quo iactabatur angore liberent: scierit, necnè Dæmon quæ res ageretur, Deo certè per suum angelum cogente, voci, Deorum signanti, responsum subiecit in hæc verba [quando animo discruciabatur & perplexam mentem sedare non poterat; pœniteret illam peccati sui, & illud doleret; dñertum iniret ab ea quam tenuerat antea viuendi normam, magnam sibi exinde polliceretur charitatem; voci alteri verum significanti Deum hoc oraculo satisfecit, irent inquit, vxor & maritus ambo eadem via, futurum vt inde magna potirentur charitate, & multis simul cum ea bonis] hoc ad se mulier oraculo duplici, tam aptè ad votum mentemque allato cohortuit, tanquam vocem audiret cælo missam, & religionis quam professus fuerat maritus iam secuta, suscipiendo illius pignus egregium ad Deum præmittit, quicquid penes se Deorum habebat, eueritum, confractum, proculcatum in cloacam proiecit, dignam diuinitate illa sedem. Exin cum filiis quatuor, & familia vniuersa,

34.
Timet Dæmon Christi.

uerfa, Christianis mysteriis diligentissimè erudita festo corporis Christi. Lustrali fonte purgata est, gratulantibus illi sibi que Christiani singularem hanc Dei beneficentiam, & viro potissimum diuturni tandem desiderij sui & precationum beatos exitus extraordinariis gratiis, & lætitiis prosequente, mox enim flexis ad aram genibus quam donum Patribus vtendam commodarat, clara voce ac palam tunc eis donauit, sacellumque in ea breui post ad Christianorum cæteris sacros supellectili, & ornatu instruxit. Non ita insolens, sed magis pauendum quod et si reo non profuit, sed Cathecumenum vacillantem in proposito stabiluit. Christianus, vt erat solenne, cum ethnico agens amico & sene de Deo & æternis, perpulerat hominem vt docentem audiret Cataneum à quo sensim & probe paratus baptismo diem dixit; vxor furis acta, & desperabunda sic miserum versauit prius quam esset baptizandus vt eum in cultu Deorum secum retineret, et ne pudor fallendæ quam dederat fidei veteret à proposito resiliere, pulsanti amico vt senem ad sacrum fontem deluceret scelestæ mulier occurrit, dolores excusat quos tota illa nocte vir erat perpressus gravissimos; ij vt remitterent, non redituras tam citò vires quibus doleretur progredi; non posse se diutius ab illo abesse, sub hæc fatescens tam præceps occludit, & similis verè festinanti vix vt amicus salutem mandare per auolantem potuerit; tunc marito, gestiens Christianum lepidè ab se lusum, surge ait amici securus. Ego illum in longum distuli, dies interim stropham suggeret aliquam, quæ tum honorem in tuto ponamus: at enim flagitiosa femina euentu nimis verò sacrilegum luic mendacium, quos sinxerat marito cruciatus, ut verè correptus triduo moritur, semet ipsa inculpans, & homicidij ream frustra vocans, Christiano fraudem quæ ludificatus eum fuerat, & fraudis pœnam aperuit. Quod et si nequibat marito prodesse, Cathecumenum eius vicinia nutantem tam salubri metu extimulauit ad baptismum vt eius gratia cursu ad Patres procurreret, deinceps hoc idem in exemplum proponeretur similibus quos importunæ cognatorum & Bonziorum artes, à Christianismo deterrebant. Progressus inde Cataneus vt quotannis solebat suos Sciamhai reuisit Neophytorum impertinuitque diuinis mysteriis, & præsidij augendi feruoris: Ethnico Christo adiunxit quinquaginta; sed messium copiâ vberior cæteris Prouincia Nanciana, non tantum numero, sed sanctimonie splendore, multos vicinis ex urbibus exciuit ad spectandum, qui gestorum vi, quam fama fortius expugnati, auditores se Cataneo dabant, ritèque expiati fidem quam haulerant, latè in suas patrias diffundebant, propagaturi multò feliciter nisi spes tam lætas in medio cursu tempestas obruisset. Cenchianum tamen in his infortunis fortunata

35.
Chiencianū
Euang. in-
fertur vt mi-
nimè.

Euangelium hoc anno suis mœnibus excepit, & ferè intra mensem suorum ciuium centum, & viginti, futuri pignora baptismo obrulit. Vrbs est Chiencianum ampla, sic cœli & soli temperie, amcenitate, delijs,